

[Hans Hansen (Rørby).]

de Byggepriser, vi har i Dag. Ved første Behandling af Finanslovforslaget i indeværende Samling udtalte det ærede Medlem Hr. J. Chr. Hansen sig om Valutakontorets Virksomhed, og det ærede Medlem oplyste dengang, at der var sket en stærk Prisstigning paa visse Materialer, Træ, Glas og Jern. Jeg har prøvet paa at foretage nogle Beregninger netop paa Grundlag af disse Udtalelser og er kommet til det Resultat, at Valutakontorets Fordyrelse af Træ, Glas og Jern betyder en Forøgelse af Byggeomkostningerne med ca. 200 Kr. for en almindelig Lejlighed.

At det medfører en Stigning af Lejen, er givet. Fordyrelsen af Boligbyggeriet skyldes Stigningen af Materialernes Pris og af Grundpriserne, og her kan Staten, naar den paa Trods af dette fastsætter hemmende Regler for Huslejstigningen, maaske en lille Tid forhindre Stigning af Lejen, saa at Lejen ikke dækker Boligomkostningerne. Men hvis man gør det, saa hemmer man Boligbyggeriet, og saa bliver der Mangel paa Lejligheder. Her kommer vi til den mærkelige Inkonsekvens, at man prøver paa at holde Lejeværdien nede, men ved kunstige Foranstaltninger fordyrer Boligbyggeriet.

Det forholder sig slet ikke, som det ærede Medlem Hr. Einer Jensen sagde i Dag. Han talte om gode og daarlige Husejere. Det hører ikke hjemme i en Forhandling om alvorlige Sager. Der er ikke noget, der kan betegnes saadan i Forretningslivet. Der hersker den almindelige økonomiske Lov, at man sælger den Vare, man har at sælge, til den højest mulige Pris og køber eller lejer den Vare, man skal bruge, til den lavest mulige Pris. Men i Øjeblikket er Lejerne den svageste Part, og den Tendens til Lejestigning, der er i Øjeblikket, er, som sagt, skabt først og fremmest af Fordyrelsen af Materialer og af Grundspekulationen. Det er ejendommeligt, synes jeg, at man næsten prøver paa at holde Haanden over Fordyrelsen af Boligbyggeriet og ikke skrider ind mod Grundspekulationen og samtidig taler om kunstigt at nedsætte Lejen.

Vi maa fra vor Side tage den samme Stilling til den foreslaaede Forlængelse af Boliglovens Gyldighedstid, som vi tog i 1930—31. Lige saa lidt som man kan opheve den sociale Forsorg, kan man udlevere Lejerne til den Spekulation, som finder Sted. Men man kunde forhindre Spekulationen, og Staten kan i hvert Fald lade være med at fordyre Materialerne. Det er inkonsekvent at fastsætte Lejen, at for-

høje Boligbyggeriets Omkostninger og holde Haanden over Grundspekulationen. Vi maa beklage, at Rigsdagen ikke vil fjerne de Hindringer, der nu er for en naturlig Igangsættelse af Boligbyggeriet, ved at fjerne Mulighederne for Grundspekulation og holde op med at fordyre Materialerne.

Jeg synes, det er ved Siden af, naar man vil forhindre en Lejestigning, samtidig med at man ved Lovgivning fordyrer Boligbyggeriet. Det lader sig ikke gøre at holde Huslejen nede, naar Byggepriserne er høje. Om man kan nedsætte Lejen, beror paa, om der kan bygges tilstrækkelig mange Lejligheder. Der er ingen anden Vej til at nedsætte Lejen. At tale om at holde Lejen nede, naar man fordyrer Boligbyggeriet, har ikke noget med Virkeligheden at gøre.

Jeg gaar efter de Udtalelser, her er fremsat, ud fra, at der vil blive stillet Ændringsforslag under de senere Forhandlinger; men som Lovforslaget foreligger, kan jeg paa min Gruppens Vegne ikke anbefale det, skønt jeg godt kunde tænke mig en Afvikling af Loven i Lighed med den Stilling, vi tog til Loven i 1930—31. Boligrestriktionerne maa høre op, men Forudsætningen for, at det kan ske, er, at man skaber Betingelser for Boligbyggeriets naturlige Igangsættelse. Det har man ikke engang prøvet paa hidtil. Tværtimod, hele den Lovgivning, der er foregaaet siden 1930, har nærmest haft den modsatte Virkning.

Munch-Petersen: Mange Lejere har jo staaet med en vis Uvished over for Spørgsmaalet om, hvad der skulde ske, naar Huslejelovens Gyldighed udløb, og disse Lejere vil med en vis Glæde hilse, at der overhovedet er fremsat et Forslag om Forlængelse af Gyldigheden af den gældende Huslejelov, idet det vilde være ganske meningsløst at overgive Lejerne fuldstændig til Husejernens Vilkaarlighed, da det vilde føre til en meget stærk Øgning af Huslejen, saaledes som det fremgaar af selve den officielle Statistik, der her er tilvejebragt. Men til Trods for, at man saaledes med Glæde kan hilse, at der overhovedet skal være noget, der hedder Huslejelov, ogsaa i Fremtiden, maa vi gøre opmærksom paa, at der burde være langt videregaaende Beskyttelsesforanstaltninger, end der fastsættes i dette Lovforslag.

Lovforslaget gaar hovedsagelig ud paa en Forlængelse af Gyldigheden af de gældende Bestemmelser, men de gældende Bestemmelser er allerede en stærk Forringelse af den Huslejelov, man i tidligere